

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Formální náležitosti zastoupení v daňovém řízení v kontextu rozsudku Nejvyššího správního soudu, čj. 4 Afs 353/2018-37, ze dne 18. února 2019

Tento článek pojednává o zastoupení daňového subjektu během daňového řízení ve světle aktuální judikatury. Zastoupení v daňovém řízení je upraveno v Dílu 2 zákona č. [280/2009](#) Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen daňový řád). Nebudeme se zde zabývat ustanoveným zástupcem, ale zastoupením na základě vůle daňového subjektu, zmocnitele, které je jednostranným právním jednáním. Při zastoupení, tedy jednání před správcem daně jménem daňového subjektu, jedná zmocněnec jménem a v zájmu zmocnitele v plné moci určeném rozsahu. Podmínky kladené zákonem pro platnost plných mocí jsou dále upraveny v § 25 a následujících daňového řádu.

Plná moc je účinná ode dne jejího uplatnění před správcem daně, tzn., plná moc musí dospět do dispoziční sféry příslušného správce daně, aby se jí počal řídit. Platí zde tedy konstitutivní účinek zastoupení. Daňový subjekt má možnost určit rozsah zastoupení v plné moci, resp. je povinen vymezit rozsah zmocnění tak, aby bylo zřejmé, k jakým úkonům, řízením nebo jiným postupům se plná moc vztahuje. Pokud není uplatněná plná moc zcela určitá, potom je daňový subjekt správcem daně vyzván, aby ji upřesnil, tj. aby ji formuloval dostatečně určitě. Stanovit zcela určitě rozsah zastoupení je pro daňový subjekt velmi důležité také kvůli doručování, daňové písemnosti se doručují pouze tomuto zástupci, dle rozsahu jeho oprávnění k zastupování. O nedostacích při vymezení rozsahu plné moci vyrozumí správce daně daný subjekt i zmocněnce. Plná moc je vůči správci daně účinná až po odstranění vad. Pokud dojde k odstranění vad ve správcem stanovené lhůtě, tak zůstávají účinky podání zmocněnce na základě této plné moci zachovány. Právě této právní úpravy se dotýká rozsudek Nejvyššího správního soudu, čj. 4 Afs 353/2018-37, ze dne 18. února 2019.

Plná moc představuje jeden ze způsobů zastoupení při jednání se správcem daně. Zastoupení je potřeba k jednání, které se nejčastěji projevuje podáním podle §70 odst. 1 a násl. daňového řádu, tedy úkonem směřujícím ke správci daně. Takové podání se posuzuje podle svého skutečného obsahu. Dle §71 odst. 1 daňového řádu je možné je učinit „písemně, ústně do protokolu nebo datovou zprávou a) podepsanou způsobem, se kterým jiný právní předpis spojuje účinky vlastnoručního podpisu, nebo b) s ověřenou identitou podatele způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky.“ Jiným právním předpisem je zde myšlen především zákon č. [300/2008](#) Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Ten v § 18 odst. 2 udává, že úkon učiněný pověřenou osobou prostřednictvím datové schránky má tytéž účinky jako ten učiněný písemně a podepsaný, pokud jiný právní předpis nestanoví jinak.

Vzhledem k rozsahu využívání tohoto typu zastoupení je nezbytné věnovat pozornost relevantní judikatuře v této oblasti. Rozsudek Nejvyššího správního soudu z letošního února je přelomový, jelikož jednoznačně označuje jako bezvadná podání daňových subjektů, která dosud byla správci daně označena jako podání s vadami a správce daně vyzýval daňový subjekt k jejich odstranění, což

mnohdy mělo za následek neúčinnost předmětného podání a následnou sankci za opožděné tvrzení. Nejvyšší správní soud přiznává stejnou váhu kopii plné moci jako originálu, pokud je zjevná vůle zmocnitele, aby jej zmocněnec v dané věci zastupoval. Rozhodnutí soudu je založeno na odpovědi na otázku, zda je z podání zřejmá autonomie vůle zastoupeného. **V soudem řešeném případě byla z datové schránky zmocněnce (advokáta), současně s odvoláním, zaslána správci daně prostá kopie plné moci**, již zmocnitel zmocňuje advokáta k zastupování v odvolacím řízení, tedy k podání předmětného odvolání. Dle Nejvyššího správního soudu tedy bylo nade vší pochybnost zřejmé, že je zástupce se zastupováním seznámen a je obeznámen s detaily případu. I když tedy byla plná moc odeslána z datové schránky zmocněnce, nikoliv zmocnitele a ještě v prosté kopii, je dle soudu rozhodující zřejmá vůle zmocnitele, aby jej advokát v odvolacím řízení zastoupil.

„Nejvyšší správní soud se neztotožnil s názorem stěžovatele, že by plná moc, kterou zaslal zástupce žalobkyně společně s odvoláním do datové schránky správce daně, obsahovala takové vady, aby nebylo zřejmé, že vztah zastoupení mezi žalobkyní a jejím zástupcem pro dané řízení vznikl, resp. existoval“

Soud zde argumentoval také tím, že zmocněným zástupcem je advokát (advokát i daňový poradce- leg. zkratka daňový poradce), tedy placený odborník, který by odvolání zmocnitele bez patřičného zmocnění neměl důvod posílat. V předmětné věci Odvolací finanční ředitelství zamítlo odvolání s tím, že odvolání bylo podáním neúčinným, neboť nebyly odstraněny vady tohoto podání ve stanovené lhůtě. Městský soud v Praze pak, jakožto soud prvního stupně, zrušil rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství se závěrem, že se o neúčinné podání nejednalo. V odůvodnění uvedl, že v daném případě neexistovaly pochybnosti o tom, že byla plná moc udělena zástupci žalobkyně. Tato plná moc měla všechny potřebné náležitosti, které vyžadoval zákon i předchozí relevantní judikatura. Plná moc obsahovala též kopii doložky prohlášení o pravosti podpisu na listině sepsané advokátem, která osvědčovala vlastnoruční podpis jednatele žalobkyně. Jediná skutečnost, která byla v daném případě způsobilá vyvolat pochybnosti, bylo to, že plná moc nebyla předložena zmocnitelem a nebyla předložena v originále. Jiné důvody pro zpochybnění existence zastoupení soud prvního stupně nespatriil. **Dle soudu prvního stupně zde nebyl důvod vydat výzvu k odstranění vad podání, jelikož toto podání dle vyjádření soudu vadami netrpělo.**

Aplikace pouze na tzv. prezidiální plnou moc?

Odvolací finanční ředitelství jakožto žalovaný napadlo rozsudek soudu prvního stupně včasnou kasační stížností. Námitky proti rozsudku soudu prvního stupně byly následující. Dle stěžovatele soud nesprávně vyšel ze závěrů nerelevantní judikatury vztahující se k plným mocem dle správního řádu. Správní řád vyžaduje pro prezidiální plnou moc, tedy takovou pro neurčitý počet řízení s určitým předmětem, která budou v určité době nebo bez omezení v budoucnu zahájena. Její právní úprava je zakotvena v §33 odst. 2 písm. c), zákona č. [500/2004](#) Sb., správní řád. Generální plnou moc, která mimo jiné zahrnuje i zastoupení advokátem pro případy daňového řízení je upravena v písmenu d) tamtéž pouze odkazem na zvláštní zákony. Odvolací finanční ředitelství dovodilo, že plná moc dle §§ 27 a 28 daňového řádu má mnohdy širší rozsah než reziduální plná moc a proto by pro ni měly platit ještě přísnější kritéria. Z toho stěžovatel také dovodil, že nepostačí zaslání generální plné moci v kopii a je třeba, aby byla zaslána v originále, s elektronicky ověřeným podpisem nebo z datové schránky zmocnitele, aby měl správce daně jistotu, že komunikuje s oprávněnou osobou. Dle odvolacího orgánu tedy nelze aplikovat judikaturu, týkající se plných mocí dle správního řádu, na daňovou problematiku, neboť dle něj pro plné moci dle daňového řádu by měla platit přísnější kritéria. Stěžovatel tak navrhl zrušení rozsudku Nejvyšším správním soudem.

Kdy je možné použít kopii plné moci?

Nejvyšší správní soud v daném případě zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou. Soud konstatoval:

„že spojuje-li daňový řád náležitosti plné moci s náležitostmi podání ve smyslu § 71 daňového řádu, činí tak výlučně jen v souvislosti s výzvou k odstranění vad plné moci.“ **Zákonodárce by měl požadovat přísnější nároky na plnou moc, ve chvíli, kdy existují o vzniku zastoupení pochybnosti.** V těchto případech je třeba opravdu dokládat existenci zastoupení respektive zaslat daňovému subjektu výzvu k odstranění pochybností. To ovšem nebyl tento případ. **V předmětné věci došlo k existenci vztahu zastoupení, který byl patrný z prosté kopie plné moci,** a nebylo třeba dalších výzev ze strany finanční správy.

Předmětný rozsudek tedy mění dosavadní dlouholetou praxi finanční správy ve prospěch daňových subjektů a zdravého úsudku. Na základě předmětného soudního rozhodnutí tak v případě, že bude zástupcem daňového subjektu učiněno podání (odvolání, žádosti apod.) a současně bude zaslána datovou schránkou kopie plné moci, která bude v rozsahu učiněného podání, bude na toto podání pohlíženo správcem daně jako na bezvadné podání, neboť je zřejmá vůle zmocnitele, aby jej v dané věci zastupoval zmocněnec, který toto podání učinil.

Závěr

Tento rozsudek má dalekosáhlé následky do daňové praxe. Dosud finanční správa trvala na tom (v souladu s textem kasační stížnosti uvedeným výše), aby plná moc k zastupování v daňovém řízení byla předkládána výhradně v originále nebo z datové schránky zmocnitele. V opačném případě byla správcem daně vydána výzva k odstranění vad podání a po uplynutí správcem daně stanovené lhůty se takovéto podání stalo neúčinným. Nyní, dle výkladu Nejvyššího správního soudu, je tedy možné, aby zástupce učinil ze své datové schránky podání a současně s ním zaslal kopii plné moci, aby bylo jím učiněné podání bylo právně účinné.

Podtrženo sečteno vyhrál selský rozum, sníží se množství administrativy a zároveň bude zkrácena doba daňového řízení.

Ing. Tereza Křížová

Zdroje:

Rozsudek Nejvyššího správního soudu, čj. 4 Afs 353/2018-37, ze dne 18. února 2019

Zákon č. [280/2009](#) Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. [500/2004](#) Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Aktualizováno: 20.6.2019

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv](#)

[pohledem Ústavního soudu](#)

- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)